

MESO

Istraživanje: Građani BiH jedu najmanje mesa u Evropi

Autor/izvor: SEEBiz / Fena

Datum objave: 17.12.2012. - 12:03:31

SARAJEVO - Visoko na političkom dnevnom redu u BiH, odmah poslije ustavnih promjena, popisa stanovništva i novih političkih koalicija i dogovora nalazi se tzv. Mapa puta za izvoz proizvoda životinjskog i biljnog porijekla. Međutim, ova rasprava pokrenuta je tek onog trenutka kada je bilo jasno da Hrvatska ulazi u EU. Mapa puta još nije implementirana, problematika se vrti oko jednostavnih pitanja, a za odgovore ostajemo uskraćeni.

"Osim ako ne uskladimo sve procedure sa standardima EU niti jedan proizvod koji nije provjeren neće proći granicu počevši od sljedeće godine", poruka je iz istraživanja koje je proveo istraživački centar "Populari".

Populari je u posljednjih nekoliko mjeseci napravio istraživanje o temi dobiti životinja na farmama, konceptu o kome se jako malo pričalo, a bez kojeg usvojeno zakonodavstvo ne znači puno. U ovoj organizaciji smatraju da je neefikasno i pogrešno pokrenuti rasprave na ovako bitne teme tek kada postoji realna opasnost da se granice za izvoz zatvore, ali vjeruju da je potrebno uraditi prave i kvalitetne studije koje razumije i šira javnost.

Interes koji je tema dobiti životinja dobila, također je motivirala "Populari" da proširi istraživanje, te su napravljena dva odvojena izvještaja: jedan, koji analizira EU obaveze koji su propisane u ovoj oblasti, te odgovor bh. vlasti na njih i drugi izvještaj koji je podržala Ambasada Velike Britanije u BiH, a namijenjen je široj publici, jer obrađuje ne samo dobit životinja, nego i sigurnost hrane i ekonomske aspekte BiH van evropskog tržišta.

Kao zemlja koja želi ući u EU, BiH mora reformirati cjelokupan veterinarski sektor u smjeru EU zakonodavstva. Trenutno zakonodavstvo nije u skladu s pravnom stečevinom EU, nepotpuno je i nemoguće ga je implementirati dokraja.

Interes za dobit životinja je veliki. Potrošači, oni koji konzumiraju meso i koji žele znati njegovo porijeklo, ali i oni koji proizvode hranu i idu za profitom.

Centralno pitanje ovog izvještaja je odnos između ljudi, životinja i ekonomije, sigurnost hrane, zdravlje i ekonomija koja stoji iza toga.

U svijetu postoji ogromna potražnja za mesom. U periodu od 50 godina, od 1960. do 2010., potrošnja mesa u svijetu povećala se s oko 22 na gotovo 40 kilograma po stanovniku godišnje. Količine koje jedu građani BiH, za razliku od opće percepcije, relativno su male. Prosječan Bosanac troši 21,3 kg mesa svake godine, što znači da građani BiH jedu najmanje količine mesa u Evropi.

Osim toga, čini se da potrošači u BiH još uglavnom traže takozvanu "tvrdu kvalitetu", što zapravo znači samo osnovnu higijenu. Iako građani BiH tradicionalno najviše jedu govedinu i svinjetinu, potrošnja mesa peradi, a posebno piletine, udvostručila se od septembra 2010. godine.

Mesud Lakota, sekretar Udruženja za zaštitu interesa potrošača u BiH, vjeruje da je razlog ovome cijena. On pretpostavlja da su potrošači jednostavno "zamijenili kvalitet kvantitetom, te je stoga potrošnja pilećeg mesa porasla za 100 posto. Pileće meso je obično najjeftinije meso koje se može naći i sve dok namirnice zadovoljavaju osnovnu kvalitetu, sanitarne i kriterije sigurnosti hrane, one će pronaći kupca, ukoliko je cijena adekvatna.

Opterećeni općenito lošim životnim standardom i uglavnom zabrinuti kako će spojiti kraj s krajem, većina potrošača u BiH uglavnom se ne brine puno za suvremene trendove u proizvodnji hrane u EU. Kompleksan, i još teži za izmjeriti, koncept dobrobiti životinja kao takav nije poznat u BiH. Čak i oni koji se profesionalno bave ovim pitanjem teško artikuliraju značenje svega ovoga.

Parlamentarna skupština BiH usvojila je prvi Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja, nakon kratkoročne preporuke Evropskog partnerstva za BiH, usvojenog 2008. godine. Od tada su usvojeni neophodni podzakonski akti da bi se osigurala daljnja harmonizacija s propisima EU koji se tiču dobrobiti životinja. Ali sudeći prema stanju na terenu, jednoglasno usvajanje zakona u institucijama BiH nije osiguralo nesmetanu provedbu u praksi. Još ne postoji razumijevanje u BiH o tome šta tačno dobrobit životinja znači, niti postoji bilo kakvo razumijevanje o dodatnoj vrijednosti i konkurentnosti koju dobrobit životinja stvara. S obzirom na to da je profit pitanje broj jedan za proizvođače, činjenica da su propustili ovu poruku pokazuje koliko daleko je BiH iza drugih zemalja u Evropi.

Vrijednost proizvoda koji su proizvedeni u skladu sa standardima za dobrobit životinja je ogromna i još se treba u cijelosti razumjeti i u etičkom i u ekonomskom smislu. Dobrobit životinja je također i jedna od prepreka koja se lako može riješiti da bi se unaprijedio ovaj sektor u cijelosti. Prije nego BiH bude imala mogućnost da izvozi proizvode u EU, mora reorganizirati svoje domaće strukture, postići visoki kvalitet proizvoda, te postati konkurentan partner u regionu. U velikom broju pitanja koja treba riješiti prije nego bh. proizvođači mesa budu mogli lako pristupiti tržištima van svojih granica, dobrobit životinja također mora biti dio ovih reformi. Sve dok postoje pitanja koja su izdvojena ustranu kao manje bitna, poput dobrobiti životinja, neće biti pravog plana za EU u BiH.